

โครงการสถานีเกษตรแบ่งปัน ณ ราชบุรี

แบบสรุปผลลัพธ์ที่ 3 (ก1:ว1-2:ป1) : องค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบบูรณาการฯ 1 ชุด

เป้าประสงค์ข้อ :	1. เกิดพื้นที่/ชุมชนต้นแบบบูรณาการระบบอาหารตลอดห่วงโซ่ 1 พื้นที่/ชุมชน
วัตถุประสงค์ข้อ :	1. เพื่อศึกษาวิจัยพัฒนาเพื่อยกระดับพื้นที่ชุมชนอาหารต้นแบบเชิงบูรณาการผลิตบริโภคอาหารเพื่อสุขภาวะที่สอดคล้องกับบริบท/วิถีชุมชนทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติโควิด/หลังโควิด 2. เพื่อออกแบบและพัฒนานวัตกรรมเสริมสร้างชุมชนต้นแบบบูรณาการระบบอาหารตลอดห่วงโซ่ที่เหมาะสมกับบริบทชีวิต/วัฒนธรรมชุมชน
กิจกรรมที่ :	1. องค์ความรู้จากการติดตาม/ไต่ตรอง/ทบทวนเพื่อการพัฒนาตามแนวทาง “ราชบุรีโมเดล” 3 ชุด

1. วัตถุประสงค์ : เพื่อนำผลจากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบบูรณาการการผลิต บริโภคอาหารเพื่อสุขภาวะตามแนวทาง “ราชบุรีโมเดล” มาเป็นองค์ความรู้

2. กรอบแนวคิด/นิยามศัพท์ :

2.1. กรอบแนวคิด : เป็นองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบบูรณาการการผลิตบริโภคอาหารเพื่อสุขภาวะตามแนวทาง “ราชบุรีโมเดล” รองรับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารเสริมสร้างคุณภาพความปลอดภัยทางอาหาร

2.2. นิยามศัพท์ :

กลุ่มเฉพาะ เป็นกลุ่มที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ แต่มีเอกลักษณ์เฉพาะเป็นของตนเอง ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานต่างด้าว

กลุ่มเปราะบาง เป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องพึ่งพิงผู้อื่น รวมทั้งได้รับผลกระทบมากที่สุดภาวะวิกฤติอาหาร เป็นกลุ่มที่ถูกเอารัดเอาเปรียบได้ง่าย เช่น ผู้ป่วย เด็กทารก ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสนักโทษ เป็นต้น (นำร่องในกลุ่มเด็ก/เยาวชนด้อยโอกาส เยาวชนที่กำลังได้รับการฟื้นฟูจากสิ่งเสพติด ผู้พิการในชุมชน)

สมาชิกชุมชนในพื้นที่และสมาชิกชุมชนต่างพื้นที่ (เครือข่าย) หมายถึง กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นสมาชิกและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน น.อ.ก.ส. สถานีเกษตรแบ่งปัน (ชุมชนคาทอลิกวัดนักบุญอัครานัส) ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ซึ่งประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ 2) กลุ่มผู้บริโภค ทั้งผู้บริโภคในชุมชน (เด็ก วัยทำงาน ผู้สูงอายุ) ผู้บริโภคตามสถาบัน (คนไข้/ นักเรียน/เครือข่าย) และ 3) สมาชิกที่เป็นภาคีเครือข่ายการผลิตการบริโภคตามจุดต่างๆ ตลอดจนแหล่งบริโภค (โรงเรียน ศูนย์เด็กฯ ศูนย์พักพิง/โรงพยาบาล) รวมถึงกลุ่มเฉพาะ และกลุ่มเปราะบาง

การขับเคลื่อนและขยายผลชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ หมายถึง การดำเนินการ การปรับปรุง การสร้างความเชื่อมโยงและบูรณาการการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือแผนที่ได้กำหนดไว้ คือการเป็นชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะ และขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจชุมชน

การเสริมสร้างชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ หมายถึง การทำให้เกิดและเพิ่มพูนให้มากยิ่งขึ้น ในเรื่องของปัจจัยแวดล้อมด้านอาหารเพื่อสุขภาวะ และระบบเศรษฐกิจชุมชนอาหาร

การพัฒนาชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า ในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านสุขภาวะที่ดีของสมาชิกในชุมชน/เครือข่ายนอกพื้นที่/ภาคีเครือข่ายอาหารเพื่อสุขภาวะ

3. วิธีการ :

- 3.1. การศึกษาสภาพที่เป็นปัจจุบันในพื้นที่ที่ได้ดำเนินการไว้จากโครงการที่ผ่านมา โดยการลงพื้นที่ สัมภาษณ์ ติดตาม เยี่ยมเยือน การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลฯ (วิเคราะห์ปัญหา/ความท้าทายในแต่ละจุด)
- 3.2. การเปิดพื้นที่/จัดกิจกรรม/ ไปร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายรองรับต่อยอด/ยกระดับ
- 3.3. การต่อยอดเชิงคุณภาพในการพัฒนาระบบมาตรฐานผลผลิตอาหารเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อนำปัญหาไปปรับปรุงพัฒนาสู่การต่อยอด/ยกระดับต้นแบบตามจุดต่าง ๆ
- 3.4. การประชุม (ออนไซต์ และออนไลน์) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน/ ภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมเติมเต็ม
- 3.5. การศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ความรู้ฯ เพื่อสรุปผลหาแนวทางเพื่อพัฒนาร่วมกัน

4. กลุ่มเป้าหมาย : สถานีเกษตรแบ่งปัน ณ ราชบุรี

5. ระยะเวลา : ม.ค. – มิ.ย. 2022/2565

6. ผลการถอดองค์ความรู้ :

6.1. ผลการถอดองค์ความรู้ :

การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา (ปรับปรุง) รูปแบบการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะตามแนวทาง “ราชบุรีโมเดล” ฉบับปรับปรุง เพื่อตอบโจทย์วิกฤติอาหารจากภาวะโควิดเพื่อให้เกิดการมีเสถียรภาพด้านอาหาร ครอบคลุมสมาชิกที่หลากหลายในชุมชน/เครือข่าย ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเฉพาะ และกลุ่มเปราะบาง รวมถึงกลุ่มผู้บริโภครายงาน มีการนำไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางการบริหารจัดการ ตั้งแต่ ปี 2562 เป็นต้นมา (จนถึงปีปัจจุบัน 2564-2565) หลังผ่านไป 3 ปี จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุง ประกอบกับ สถานการณ์การระบาดโควิด ที่เป็นวิกฤติอาหาร จึงเห็นว่า

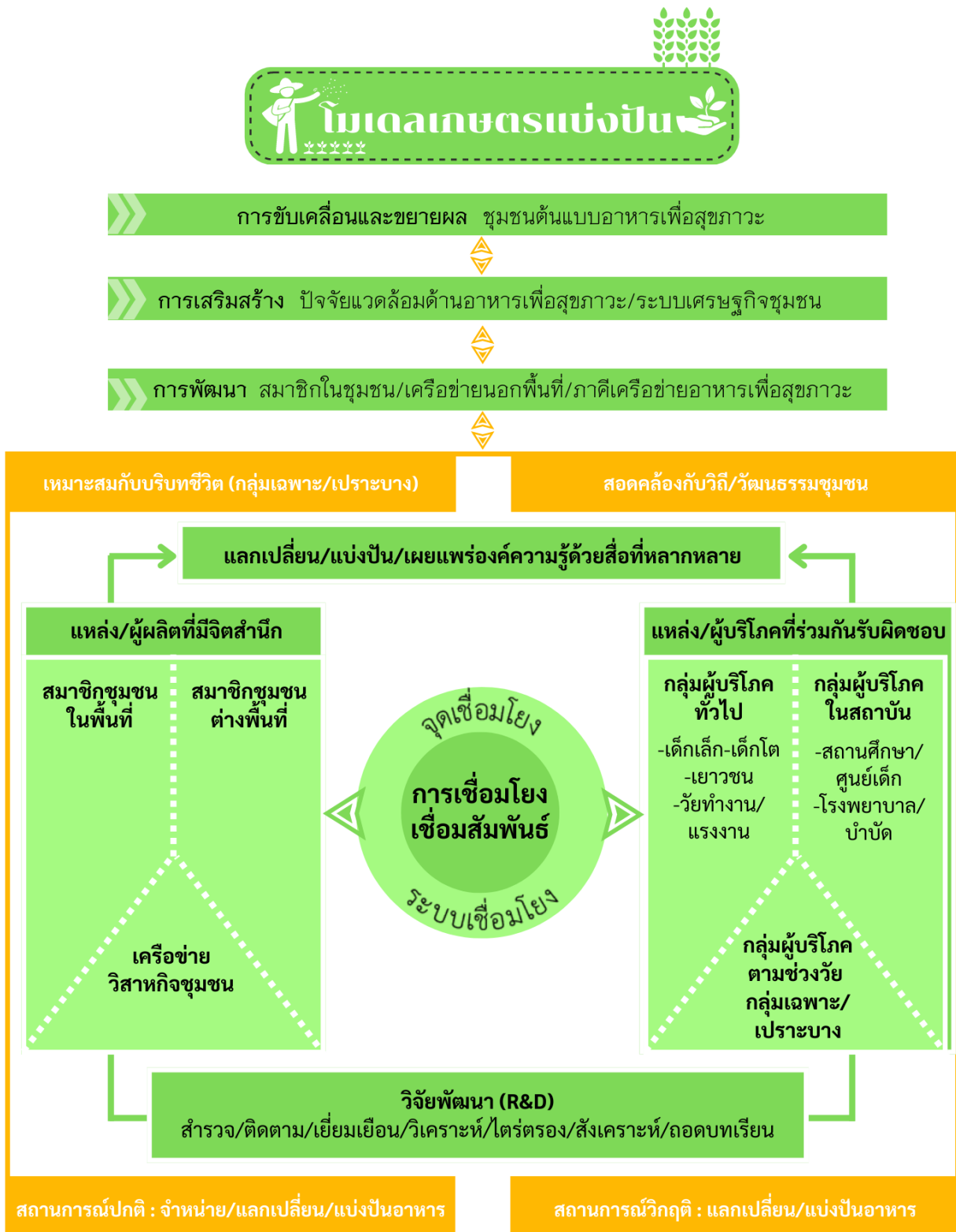
- 1) ราชบุรีโมเดล (ปี 2561-2562) ยังไม่ตอบโจทย์วิกฤติอาหาร (เนื่องจากช่วงนั้น ไม่ได้มีโควิด)
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิของ สสส. เสนอให้เปลี่ยนจาก ราชบุรีโมเดล เป็นชื่ออื่น เพื่อไม่จำกัดเฉพาะ จังหวัดราชบุรี ดังนั้น แนวคิดในการปรับปรุงราชบุรีโมเดล จึงเสนอให้เป็น..ดังนี้
- 1) ปรับปรุงชื่อ จากราชบุรีโมเดล เป็น โมเดลเกษตรแบ่งปัน

- 2) ยังคง เน้นการบูรณาการ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ + บูรณาการสู่บริบทชีวิต (ช่วงอายุ – กลุ่มปกติ – กลุ่มเฉพาะ – กลุ่มเปราะบาง) และวัฒนธรรมชุมชน (ทุกคนในแผ่นดินไทย) (เพิ่ม “กลุ่มเฉพาะ” และ “กลุ่มเปราะบาง”)
- 3) เพิ่มการครอบคลุมสมาชิกในชุมชน (ในพื้นที่) และ สมาชิกชุมชน (ต่างพื้นที่/ ภาคีเครือข่าย) ที่ร่วมเจตนารมณ์ที่จะขับเคลื่อนชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ และเพิ่ม ภาวะวิกฤติอาหาร
- 4) เพิ่มคำสำคัญ “ชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ พัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน” สู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน.....เกษตรแบ่งปัน... กินพอดี อยู่พอเพียง

จึงได้ โมเดลเกษตรแบ่งปัน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โมเดลเกษตรแบ่งปัน เป็นการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนมุ่งสู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน ด้วยการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะ ออกแบบระบบเศรษฐกิจชุมชนอาหาร เน้นการบูรณาการต้นน้ำ (แหล่งผลิต) กลางน้ำ (จุดเชื่อมโยง) และปลายน้ำ (แหล่งบริโภค) ตลอดจนบูรณาการสู่บริบทชีวิต (ช่วงวัย กลุ่มปกติ กลุ่มเปราะบาง) และวัฒนธรรมชุมชน ครอบคลุมสมาชิกในชุมชน และสมาชิกต่างพื้นที่ ภาคีเครือข่าย ที่ร่วมเจตนารมณ์ที่จะขับเคลื่อนชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ ทั้งในยามปกติ และในภาวะวิกฤติอาหาร โดยมุ่งสู่การเป็น “ชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ พัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน” สู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน บนวิถีการทำเกษตรอินทรีย์ อันเป็นการอภิบาลชุมชนเพื่อประกาศข่าวดีวิถีใหม่ ด้วยหลัก “ความรัก” ตามคำสอนคริสต์ศาสนาสู่วิถีชีวิต วิถีชุมชน รักตนเองอย่างถูกต้อง รักคนอื่นอย่างถูกวิธี เริ่มที่การผลิตการบริโภคอาหารสุขภาวะ ภายใต้สโลแกนที่ว่า “เกษตรแบ่งปัน กินพอดี อยู่พอเพียง”

ตัวชี้วัดที่ 1 เกิดกระบวนการพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านอาหารเพื่อสุขภาพ อย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัดราชบุรีเพื่อมุ่งสู่การยกระดับให้ราชบุรีเป็นจังหวัดต้นแบบ

7. หมายเหตุ : เชื่อมโยงกับผลลัพธ์ที่ 1-2 และ 4